

IPM

VINTERBYG

REV. JUNI 2016

HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Sædskitte	Undgå vinterbyg som forfrugt og forforfrugt.	Risiko for angreb af trådkølle. Ses dog sjældent, hvis vinterbyggen er i en god kondition.
	Undgå vinterbyg på sandjord med højt reaktions-tal.	Vinterbyg er meget følsom for manganmangel, som ud over udbyttetab giver en svag afgrøde med plads til ukrudt.
	Overvej mere vårsæd, hvis du har problemer med at bekæmpe græsukrudt.	Vårafgrøder sanerer græsukrudt. De fleste arter har begrænset fremspiring om foråret og har ingen eller begrænset frøkast.
Sortsvalg	Vælg så vidt muligt sorter med en god vinterfasthed, god stråstyrke og god resistens overfor bygrust, bygbladplet, skoldplet og meldug.	Se sorterens modtagelighed på Sortinfo.dk . Sortsvalg er ofte et kompromis, hvor der udover vinterfasthed, stråstyrke og sygdomsmodtagelighed også tages hensyn til udbytte, foderværdi, afsætningsmuligheder m.m.
Såsæd	Anvend indkøbt eller egen rensset såsæd af høj kvalitet.	Kornet renses, så ukrudtsfrø frarenses, og kun de store kerner udsås. Kun såfremt en bejdsbehovsanalyse viser det, kan bejdsning mod svampesygdomme undlades. Husk at betale forædlerafgift ved brug af egen udsæd, som er forudsætning for at frembringe nye højtydende sorter, som har god resistens og andre ønskede egenskaber. Se sortsejere.dk .
Stubbearbejdning	Udfør kun stubbearbejdning, når der er problemer med snegle, gold hejre eller spildkorn.	Urørt stub i så lang tid som muligt giver størst "dødelighed" for både frø af græsukrudt og de fleste andre ukrudts- og spildfrø. Det er kun tilladt at stubbearbejde forud for etablering af vinterafgrøder.
	Er der gold hejre, foretages en overlig stubbearbejdning (maksimalt 4-5 cm dybde).	Gold hejre spirer i mørke (de går ikke i spirehvile). Derfor bidrager en overfladisk harvning til, at en større andel af frøene kan spire umiddelbart efter høst.
	Er der på lerjord risiko for snegleangreb foretages en overlig stubbearbejdning (maksimalt 4-5 cm dybde).	Stubbearbejdningen forstyrrer sneglene, reducerer fødemængden og udtørre dem. Størst effekt opnås under tørre forhold. Risikoen for snegleangreb på lerjord er fem gange højere ved forfrugt raps end ved forfrugt korn.
Pløjning	Vær opmærksom på, at pløjning ved megen vinter-sæd reducerer problemerne med græsukrudt.	Frø af græsser mister forholdsvis hurtigt spireevnen, når de ligger i jorden. Ved pløjning får en mindre del af frøene spiremulighed.
Såtidspunkt	Så vinterbyg fra 10.-20. september.	Tidligere såning øger risikoen for havrerødsot, sneskimmel, trådkølle og lejesæd. Senere såning øger risikoen for udvintring, giver store udbyttetab og en afgrøde, der konkurrerer dårligere med ukrudtet.

Læs mere: www.dansk-ipm.dk

SEGES P/S
Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

T +45 8740 5000
E info@seges.dk
W seges.dk

HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Såbed	Etabler et godt, jævnt og ensartet såbed.	Et ensartet såbed uden knolde giver bedre effekt af ukrudtsmidler med jordeftekt. Snegle bliver også hæmmet. Jævne marker minimerer også bomvariationen ved sprøjtning, og dermed opnås en mere ensartet dosering.
	Tilstræb ensartet sådybde tilpasset forholdene.	Ensartet sådybde giver ensartet fremspiring og dermed god konkurrenceevne mod ukrudt. Ved at øge sådybden fra 2 cm til de normale 4 cm blev snegleangrebet reduceret med ca. 70 pct. Placering af kernerne på fugtig bund i såbedet giver en mere sikker fremspiring.
	Opdag eventuelle snegleangreb i tide.	Snegle er kun et potentielt problem på lerjord. Effekten af sneglemidler er kun god, når angreb opdages i tide. Udsæt derfor sneglefælder efter såning, hvis der er risiko for snegleangreb.
Udsædsmængde	Tilpas udsædsmængden efter såtidspunkt.	En stor udsædsmængde øger risikoen for lejesæd.
	Så ekstra udsæd på stive lerpletter og kold jord.	For at sikre en ensartet etablering kan det være nødvendigt at øge udsædsmængden, hvor markspiringen er lavere, og risikoen for agersnegle større.
Planlæg indkøb af ukrudtsmidler	Indkøb ukrudtsmidler ud fra tidligere års kendskab til markernes ukrudtsbestand.	Bekæmpelse af ukrudt bør ske ud fra tidligere års erfaringer suppleret med justeringer i forhold til årets iagttagelser. Særlig græsukrudt er svært at genkende i de tidligere udviklingsstadier, hvor den kemiske bekæmpelse er optimal og kan ske med de laveste doser.
Ukrudt efterår	Følg fremspiringen og tilpas middelvalg og dosis ud fra forventning om ukrudtsbestand.	På det optimale sprøjtetidspunkt er det ikke muligt at vurdere mængden af ukrudt, der vil spire frem, så beslutning om middelvalg må ske på basis af kendskab til markens ukrudtsflora.
	Bekæmp ukrudt med jordmidler, så snart sprøjtesporene kan ses.	Det optimale tidspunkt for bekæmpelse af ukrudt i vintersæd er under ukrudtets fremspiring, dvs. i afgrødens stadium 10-11.
	Anvend bladmidler på småt ukrudt under gode vækstforhold.	Effekt af bladmidler er størst på ukrudtets kimbladstadium.
	Tilpas dosis efter ukrudtets størrelse og sprøjteforhold.	Hvis det optimale sprøjtetidspunkt forpasses, er det nødvendigt at øge doseringen. Fugtige forhold er optimalt for virkning af jordmidler, men erfaringsvis virker de også tilfredsstillende om efteråret, selvom sprøjtningen udføres under tørre forhold. Planterester på jordoverfladen kan give behov for øget dosering.
	Begræns anvendelsen af ALS-hæmmere om efteråret til situationer, hvor de er det bedste alternativ.	Bekæmpelse af agerrævehale er en situation, hvor anvendelse af sulfonylurea midler vil være betydeligt mere effektiv end andre løsninger.
	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.	Et usprøjtet vindue giver mulighed for både at vurdere effekten af den sprøjtning, der er udført i marken, og at få et 'snapshot' af markens ukrudtsflora.
Bladlus efterår	Følg udviklingen af bladlus i registreringsnettet Landbrugsinfo.dk/regnet . Bekæmp ved fund af mange bladlus eller i risikomarker ved varsling.	Bladlus kan overføre viruset havrerødsot. Det kan være vanskeligt at registrere forekomsten af bladlus. Størst risiko i marker, der er tidligt såede (før 15. september) i de mest milde områder af landet (sydlige og kystnære områder).
Indkøb af planteværnsmidler	Ud fra kendskab til sorternes modtagelighed og ukrudtsbestanden indkøbes midler til forårs- og sommerperioden.	Jo mere effektive midler, jo lavere dosis kan anvendes.

HVAD?	HVORDAN?	HVORFOR?
Ukrudt forår	Gå markerne igennem ved begyndende vækst i foråret og vurder behovet for forårsopfølgning mod ukrudt. Vurder om rand- eller pletbehandling er tilstrækkelig, eksempelvis mod burresnerre.	Ukrudtsbekæmpelsen om foråret bør ske ud fra observationer i marken. Herved tilrettes behov for bekæmpelse med mest optimale middelvalg og lavest mulig dosis. Den nødvendige effekt vurderes i forhold til sædskifte og behov for at undgå opformering af ukrudt forud for de efterfølgende afgrøder.
	Fastlæg den nødvendige dosis med Planteværn Online, effekttabeller eller anden viden om midlernes styrke og svage sider.	Planteværn Online, effekttabeller og behovsbestemte anbefalinger er hjælpeværktøjer til at målrette ukrudtsbekæmpelsen i forhold til middel og nødvendig dosering.
	Brug kun ALS-hæmmere en gang om året.	Hyppig brug af ALS-hæmmere øger risikoen for herbicidresistens.
Vækstregulering	Bekæmp flyvehavre ifølge lovgivning.	Vær opmærksom på sen forårsprespiring i åbne afgrøder.
	Vækstreguler kun, hvis afgrøden er usædvanlig kraftigt udviklet eller der dyrkes en meget bløddstrået sort.	Følgende forhold øger risikoen for lejesæd: tidlig såning, stor udsædsmængde, mild vinter, tidlig tildeling af kvælstof på én gang. En målrettet dyrkningsstrategi med hensyn til sortsvalg, udsædsmængde og kvælstoftilførsel er et mere effektivt middel mod lejesæd end kemisk vækstregulering.
	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.	
Sygdomme	Følg udviklingen af svampesygdomme i registreringsnettet landbrugsinfo.dk/regnet .	I registreringsnettet indberettes udviklingen af svampesygdomme i forskellige sorter i alle egne af Danmark.
	Hold løbende marken under observation og intensiver tilsynet, når der kommer varslinger i registreringsnettet.	Bekæmpelse af svampesygdomme bør ske ud fra observationer i marken. Anvend evt. Planteværn Online.
	Tjek bekæmpelsestærsklerne for meldug, bygrust, bladplet og skoldplet, og afgør, om der skal udføres en eller to svampesprøjtninger.	Bekæmpelsestærsklerne ses bl.a. på LandbrugsInfo. Ved tidlige og udbredte angreb af bygrust eller bygbladplet kan to svampesprøjtninger være nødvendigt, men oftest er en behandling omkring skridning tilstrækkelig.
	Tilpas strategi og dosis efter sorter og vejrforhold.	Sorter med forskellig resistens kræver forskellig behandling. Temperatur og fugtighed har betydning for, hvor hurtigt svampene udvikler sig.
Rodukrudt	Afsæt et usprøjtet vindue til hjælp ved vurdering af effekt.	
	Gennemgå marken for rodukrudt som f.eks. tidsler og agerpadderokke.	Rodukrudt forekommer ofte pletvis i marken, og bekæmpelse kan begrænses til områder, hvor rodukrudet er registreret.
	Bekæmp tidsler, padderokke og svinemælk under strækning.	Størst effekt ved bekæmpelse af rodukrudt opnås, når planterne sender saftstrømmen nedad.
Kvik før høst	Anvend en høj vandmængde og en lav kørehastighed.	Der skal minimum anvendes 200 l vand pr. ha ved konventionel sprøjteteknik.
	Bekæmp kvik med glyphosat 2-3 uger før høst.	Før høst af korn er kvik meget følsom over for glyphosatmidler, fordi kvikken har en stor bladmasse i forhold til mængden af underjordiske udløbere.
Ukrudtskort før høst	Opdater ukrudtskort.	Gå markerne igennem og noter på markkort, i lommebog el. lign, om der er ukrudtsarter, som ikke er bekæmpet tilfredsstillende eller er nye på arealet. Kortlæg især græsser. Kortlæg også flyvehavre og rodukrudt (padderokke, tidsler).
	Noter de arter, der forekommer i sprøjtevinduer og vurder effekten af ukrudtsbekæmpelsen.	Erfaringerne kan gøre nytte ved planlægning af indsatsen i næste vækstsæson.

KONTAKT

Poul Henning Petersen, landskonsulent
 SEGES Planter & Miljø
 php@seges.dk
 +45 8740 5443 / +45 2010 2297

